

סיסוי יחיד/חקיקה

הפקדות המעביד לפיצויי פיטורים מעבר לתקרה יחויבו כהכנסת עבודה במועד ההפקדה

יובל אבוחצירא רו"ח ומשפטן, אייל כרמי רו"ח

להשלמה לפיצויי פיטורין, שבחריגה ממנה, יוטל מס כבר בעת ההשלמה. לעניין זה "תקרת השלמה לפיצויים" – "הסכום המתקבל מהכפלת תקרת הפיצויים בשנות העבודה אצל אותו מעביד, בניכוי סכומים צבורים החייבים במס ששולמו בידי כל מעבידיו של העובד, בעד שנות העבודה כאמור". דהיינו, תקרה זו הינה ההפרש שבין תקרת הפיצויים [=משכורת העובד בעת ההשלמה או 32,000 ₪, כנומך X שנות עבודתו] לבין הסכומים שנצברו במרכיב הפיצויים שבקופ"ג לקצבה של העובד בניכוי אותם חלקי הפקדות שמעבר לתקרה אשר מוסו עפ"י סעיף זה.

להלן מספר היבטים אליהם יש לשים לב, בעניין הפקדות לפיצויים מעבר לתקרה:

1. לשון החוק אינה חד משמעית: יש לקוות כי הפרשנות המעשית שתנתן לחקיקה החדשה היא תחשיב חודשי מצטבר. קרי: אם בחודש מסוים השכר לפיצויים היה 40,000 ₪ ובחודש מאוחר יותר השכר לפיצויים היה 25,000 ₪, הרי יתבצע איזון ויושב עודף המס שחשוב, כמו בחישוב מס במקור ממשכורת.
2. תיאום המס לעובד המועסק אצל מספר מעבידים יתייחס מעתה גם לנושא המס על הפקדות לפיצויים מעל התקרה ביחס למשכורתו מכלל המעבידים.
3. לאור הגדרת סכומי ההפקדה שמעבר לתקרה כהכנסת עבודה הרי שעל הללו ישולמו גם דמי ביטוח לאומי ומס בריאות. תשלומי חובה אלו לא היו מוטלים בדין הישן בכל מקרה, גם לגבי סכומי פיצויי פיטורין העולים על תקרת 12,000 ש"ח לשנה.
4. יושם אל לב כי אף שניתן פטור מיוחד בתקבולי פיצויי פיטורין על רכיב הפיצויים הנובע מהפקדות שחויבו במס בעת ההפקדה (ראה לעיל), הרי שהאמור הוא לכאורה, רק בעת משיכה כדון. ככל שתבצע משיכה של כדון, עלול הפטור להישלל. ■

פרישה או מוות, ובלבד שנמשכו במועד הפרישה או לאחריו.

עם זאת, פטור כאמור לא יחול על ריבית ורווחים אחרים שנצמחו על הסכומים האמורים עד מועד משיכת הפיצויים ע"י העובד, ויוטל עליהם מס בשיעור הקבוע בסעיף 125ג(ג) לפקודה (15% בלבד). לעומת זאת ריבית ורווחים אחרים שנצמחו בגין הסכומים האמורים שהתקבלו בפרישה עקב מוות (בלבד!!!) יהיו פטורים ממס לחלוטין. כספי פיצויים שהופקדו מעבר לתקרה בקופ"ג לקצבה וחויבו במס, ובעתיד לא שולמו לעובד אלא נמשכו ע"י המעביד (לרבות מריבית ורווחים אחרים שנצמחו מהם) אזי: ראשית – יחויבו במס כהכנסה בידי המעביד אשר המס ממנה ינוכה במקור עפ"י שיעור המס השולי הגבוה ביותר. שנית – סכום מס זה שנוכה למעביד במקור, ייחשב כאילו הופקד באותו מועד בידי העובד, ויותר ברכיב הפיצויים שבקופ"ג לקצבה ע"ש העובד, והמעביד לא יוכל למושכו.

להשלמת התמונה, תוקן בהתאם סעיף 9א(א) לפקודה כך שקצבה שתשולם מתוך סכומים אלו יתייחס ל"קצבה מוכרת" כהגדרתה בסעיף זה. כלומר, עובד שבחר ברצף קצבה לכספי הפיצויים ובעתיד (למשל, גיל פרישה) יהיה מעוניין למשוך את אותם כספי פיצויים כקצבה חודשית – ייחנה מפטור מוחלט ממס ללא תקרה.

השלמה לפיצויי פיטורים – מדובר במקרים של הפקדת סכום חד פעמי ע"י המעסיק לקופת גמל בעבור עובד לשם השלמת פיצויי הפיטורים שהוא חב בהם בשל שנות עבודה קודמות (למשל, עקב אי הפקדה מספקת). המטרה היא שלא למסות את העובד על הפקדות חד-פעמיות גבוהות, המתרחשות בדרך"כ במועד סיום יחסי העבודה, אלא אם – כן, הפקדה זו עוברת את "תקרת השלמה לפיצויים".

יחד עם קביעת התקרה להפקדות שוטפות לפיצויים כאמור, נקבעה גם תקרה להפקדות

כידוע, הרכיב היחיד בחסכון הפנסיוני שהיה עד עתה כולו פטור ממס בעת ההפקדה לקופ"ג הוא בגין רכיב פיצויי פיטורים. כך למשל, קיימת תקרה, להפקדות המעסיק לתגמולים ולהפקדות המעסיק לקרן השתלמות. עם זאת, פיצויי פיטורים היו חייבים במס בעת המשיכה בלבד, וזאת רק מעל סכום תקרה של 12,200 ₪ (לשנת 2017) לכל שנת עבודה. במסגרת "חוק ההסדרים" המחוקק קבע כי גם בגין רכיב פיצויי הפיטורים יהיה סכום תקרה פטורה ממס, אשר הפקדות כאמור בגין משכורות הגבוהות מתקרה זו תהיינה חייבות במס כבר בעת ההפקדה לקופ"ג. להלן עיקרי התיקון: במסגרת החקיקה הנו"ל, התוסף סעיף 3(ה3) לפקודה ובו נקבע בין היתר, כי כבר במועד ההפקדה תיזקף לעובד הכנסת עבודה, בגין סך ההפקדות של כל מעסיקיו לקופ"ג לקצבה על חשבון רכיב פיצויי פיטורים בעבורו, אשר ישולמו על סכום משכורת חודשית העולה על התקרה שנקבעה בחוק בסך 32,000 ₪ לחודש נכון לשנת 2017 (להלן: תקרת הפיצויים). יודגש כי המס בגין חלק הפקדה זו יופחת מהשכר נטו של העובד ולא מכספי החיסכון שהופקדו בעבורו לחיסכון פנסיוני. כחריג נקבע כי על כספים שהופקדו לקרן ותיקה מעל התקרה, לא יחול המיסוי האמור, והללו יחויבו במס כבעבר, רק בעת המשיכה בלבד (בכפוף להוראות פטור שונות).

תיקונים מקבילים לחיוב במס של הפקדות מעל לתקרה

בשל חיובם במס של חלק מהסכומים המופקדים בקופ"ג לקצבה כבר במועד ההפקדה, כאמור לעיל, נדרש המחוקק לתיקון מקביל בסעיף 9(א7) לפקודה ובו נקבע כי הפקדות לקופ"ג שראו אותם כהכנסת עבודה של העובד כבר במועד ההפקדה לקופ"ג לקצבה (קרי, הפקדות בגין הסכומים שמעבר לתקרה), יהיו פטורים ממס לכשיתקבלו בדרך של מענק הון עקב